

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

I. Témakör

Munkajog, Munkaügyi igazgatás és Szociális jog

- 1) A munkajog nemzetközi történeti kialakulása, fejlődési szakaszai. A magyar munkajog fejlődése, fogalma és tárgya.
- 2) A magyar munkajog forrásai, rendszere és jellemzői /Alaptörvény, Mt, Kjt, Kttv, egyéb munkaviszonyra vonatkozó szabályok/. A közösségi jogforrások /Római Egyezmény, Szociális Charta, Maastrichti Egyezmény, EU irányelvek, Európai Bíróság ítéletei/. A munkajogi jogforrások rendszerének hierarchiája.
- 3) A nemzetközi munkajog-az Európai Szociális Charta alapelvei. EU munkajogi irányelvei. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet /ILO/ egyezményei.
- 4) Az új Mt. célja, hatálya, értelmezési alapelvei, magatartási követelmények, személyhez fűződő jogok kérdése, egyenlő bánásmód követelménye.
- 5) A munkajogi megállapodások és jognyilatkozatok általános szabályai, az érvénytelenség kérdése.
- 6) A munkaviszony alanyai. A munkaszerződés megkötése és tartalma. A munkáltató tájékoztatási kötelezettsége. A munkáltatói jogutódlás szabályai.
- 7) A munkaszerződés módosítására tett ajánlat esetei és a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás-átirányítás, kirendelés, kiküldetés.
- 8) A munkaszerződés teljesítése: a felek alapvető kötelezettségei, az utasítás teljesítése, a munkavégzés megtagadása, mentesülés a munkavégzési kötelezettség alól.
- 9) Az atipikus munkavégzési formák: távmunka végzés, munkaerő-kölcsönzés.
- 10) Az atipikus munkavégzési formák: a köztulajdonban álló munkáltatónál fennálló munkaviszony, a bedolgozói jogviszony, a határozott és részfoglalkoztatás.
- 11) A vezetőkre vonatkozó speciális szabályok, a versenytilalmi megállapodás és a tanulmányi szerződésre vonatkozó munkajogi szabályok.
- 12) A munkaidő alapvető szabályai: a napi törvényes munkaidő, munkáltatói működési rendek, a munkaidő keret szabályai. A munkaidő munkáltatói felhasználása: munkaidő beosztásának fajtái. Rendkívüli munkaidők.
- 13) A rendes és rendkívüli pihenőidők szabályai.
- 14) A munkadíjazása, az alaphér, teljesítménybér, bérpótlékok, távolléti díj számítása. Legkisebb munkabér és garantált bér. A bérvédelmi szabályok.
- 15) A munkaviszony megszűnésének esetei és a határozott idejű munkaviszony munkáltatói és

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY

ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

- munkavállalói felmondása.
- 16) A határozatlan idejű munkaviszony munkáltatói felmondásának szabályai: felmondási tilalmak és korlátozások, a felmondási okok, a felmondás tartalma.
 - 17) A felmondási és felmentési idő, végkielégítés, a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei, a megszüntetés esetén a munkáltató intézkedései.
 - 18) Az azonnali hatályú felmondás feltételei, okai, tartalma, időbeli korlátja. A munkavállalót megillető többletjogok.
 - 19) A csoportos létszámleépítés szabályai – a munkáltató és üzemi tanács egyeztetése, a munkáltatói felmondás eltérő speciális szabályai.
 - 20) A munkavállaló fegyelmi felelőssége, és a kormánytisztviselők fegyelmi felelőssége.
 - 21) A munkavállalók kártérítési felelőssége: vétkes-, megőrzési- és leltárfelelősség
 - 22) A munkáltató kártérítési felelőssége – a felelősség feltételei, a kimentés, kármegosztás. A munkavállalói kárigények fajtái a kártérítés mértéke és módja. Az igényérvényesítés szabályai.
 - 23) A munkajogi igény érvényesítése: egyéni és kollektív jogviták. Az elévülési idő és perlési idő szabályai. A peres és nem peres eljárás alapvető szabályai.
 - 24) A közalkalmazotti jogviszony alanyai, pályáztatás, próbaidő, gyakornoki idő, a kinevezés és annak tartalma. A közalkalmazotti vezetőkre vonatkozó eltérő szabályok.
 - 25) A közalkalmazottak besorolása, rendes és rendkívüli díjazása.
 - 26) A közalkalmazotti jogviszony megszüntetése: a munkáltatói felmentés szabályai, a közalkalmazott általi megszüntetés szabályai.
 - 27) A közszolgálati törvény hatálya, értelmező rendelkezések, általános magatartási alapelvek. A jognyilatkozatok és az érvénytelenség szabályai.
 - 28) A kormánytisztviselői jogviszony alanyai, a kinevezés feltételei és a kinevezés tartalma. A kinevezés módosítása. A kinevezéstől eltérő ideiglenes foglalkoztatás.
 - 29) A kormányzati szolgálati jogviszony alanyainak kötelezettségei, a kormányzati tisztviselők besorolása és díjazása.
 - 30) Kormányzati szolgálati jogviszony megszüntetése, a munkáltatói felmentés részletes szabályai.
 - 31) A munkaügyi igazgatás állami szervezetrendszere: a nemzeti foglalkoztatási szolgálat.
 - 32) A munkaerő-piaci szolgáltatások: a munkaközvetítés.
 - 33) A közfoglalkoztatás támogatása (a közfoglalkoztatás célja, a közfoglalkoztatási intézményrendszer legfontosabb feladatai, a közfoglalkoztatás alanyai, a közfoglalkoztatási jogviszony tárgya, tartalma, a közfoglalkoztatás típusai).
 - 34) Az álláskeresők ellátása (a foglalkoztatáspolitikai passzív eszközei): álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, költségtérítés).

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

- 35) Az egészségügyi szolgáltatások.
- 36) A táppénz.
- 37) Az anyasági ellátások.
- 38) Az öregségi nyugdíj.
- 39) A rehabilitációs ellátás és rokkantsági ellátás.
- 40) A hozzátartozói nyugellátások.
- 41) Baleseti ellátások.
- 42) A társadalombiztosítás intézmény- és jogorvoslati rendszere.
- 43) A szociális ellátások finanszírozása.
- 44) A családtámogatási rendszer.
- 45) A társadalombiztosítási jogviszony keletkezése, alanyai és megszűnése.
- 46) A szociális biztonsági rendszerek koordinációjára vonatkozó Európai Unió szabályok (általános kérdések).
- 47) A szociális biztonsági rendszerek koordinációjára vonatkozó Európai Unió szabályok (az egyes ellátásokra vonatkozó szabályok).

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

II. Témakör

Kollektív viták rendezése, nyomásgyakorló eszközök alkalmazása

- 1) A konfliktus fogalma, funkciói, típusai, kiváltó tényezői. A konfliktusok játékelméleti tipológiája, az alapkonfliktus fogalma.
- 2) A munkaügyi konfliktus és a munkaügyi vita fogalmának összehasonlítása, a konfliktus- és a vitarendezés különbsége.
- 3) A munkaügyi viták típusai, csoportosításuk elvei, dimenziói.
- 4) A munkaügyi viták rendezésére, megoldására szolgáló eljárások csoportosítása, a vitamegoldó eljárások jellemzése.
- 5) A kollektív érdekvita és a kollektív jogvita fogalma, az érdekviták rendezése.
- 6) Az arbitráció fogalma, kialakulása, típusai, az eljárás folyamata. Az arbitrátorok kiválasztásának módszerei. Az arbitráció szabályozása Magyarországon. A kötelező arbitráció esetei az Mt-ben.
- 7) A Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálatra kialakulása, szervezete, eljárásrendje, tevékenysége, működése.
- 8) A sztrájk szabályozásának három alapvető formája. A sztrájkra vonatkozó nemzetközi egyezmények. A sztrájk jog nemzetállami korlátozásának lehetőségei.
- 9) A munkaügyi viták megoldása nyomásgyakorló eszközök alkalmazásával: a direkt akció fogalma, típusai, csoportosításuk elvei.
- 10) A sztrájk történeti kialakulása, fogalma, a fogalom változása a XIX. század közepétől. A sztrájk ILO fogalma, sztrájkstatisztikai fogalma.
- 11) A sztrájk szabályozása, törvényi feltételei Magyarországon. A sztrájk törvény és annak módosítása. Az ún. „empirikus sztrájkfogalom” kialakulása hazánkban: következményei és problémái.
- 12) A sztrájk típusai a sztrájk irányadó célja szerint: különös tekintettel az alap-, a politikai-, a hatásköri-, a hatalmi-, a szolidaritási sztrájkra.
- 13) A súlyponti sztrájk fogalma. Alkalmazásának előnyei, hátrányai és veszélyei.
- 14) A sztrájk típusai a sztrájk térbeli, időbeli szervezési formája szerint.
- 15) A sztrájk típusai a sztrájk tervezett időtartama szerint. A sztrájkot kezdeményező szervezet/szakszervezet típusa és a sztrájk időtartamának megválasztása közötti összefüggés.
- 16) A jogszerű és a jogellenes sztrájk fogalma, elbírálásának módja, a jogellenesség megállapításának módja és következményei a hatályos magyar szabályozás szerint.

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

- 17) A sztrájk szervezésének sajátosságai, eltérései a különböző foglalkoztatási jogviszonyokban a hatályos magyar szabályozás szerint.
- 18) A sztrájk (gazdasági) eredményessége, a ráfordítás/eredmény szaldók meghatározása, számítása. A sztrájk finanszírozása, költségei. Sztrájkalap. Az „arányosság elve” a sztrájkban.
- 19) A sztrájk folyamata, szervezésének, tervezésének fontosabb szakaszai (lépcsőábra).
- 20) Sztrájkképesség feltételei. A sztrájkhangulat, a sztrájk támogatottságának fogalma, mérése, meghatározása.
- 21) A sztrájkszabályzat fogalma, szerepe, típusai.
- 22) A sztrájkbizottság fogalma, típusai. Szerepük és feladataik a sztrájkban.
- 23) A sztrájkfelhívás fogalma, szerepe, megfogalmazásának kritériumai, tartalma.
- 24) A sztrájk időzítésének, kezdési időpontjának meghatározása, a mérlegelendő tényezők négy csoportja.
- 25) Egyeztetés a sztrájk előtt és a sztrájk alatt. Az egyeztető bizottságok három fő típusa, feladat- és jogkörük. A bizottságok tagjainak kiválasztása során mérlegelendő szempontok.
- 26) A sztrájkörtség felállítása. A sztrájkörök feladatai, ezek szabályozási módja.
- 27) A sztrájksegély fogalma, megállapításának, folyósításának tervezési szempontjai.
- 28) A sztrájk befejezése, lezárása, ennek jellemző típusai. A sztrájkesemény értékelésének szempontjai, a lehetséges következtetések levonása.
- 29) A sztrájkaktivitás fogalma, mérőszámai. A sztrájkaktivitási ráták, jellemzőik a fejlett országokban és Magyarországon
- 30) A sztrájkok és a másodlagos nyomásgyakorló eszközök főbb jellemzői, összetételük változása Magyarországon 1989-től napjainkig.
- 31) A nyomásgyakorló eszközök sztrájkon kívüli formái: bojkott, blokádnak, tüntetés, demonstráció, tiltakozó nagygyűlés, aláírásgyűjtés, petíció, stb. A tiltakozó nagygyűlés jogszerű és eredményes szervezésének feltételei.
- 32) A lock out fogalma, típusai. Szabályozásának történeti jellemzői. A munkáltatók egyéb nyomásgyakorló eszközei.

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

III. Témakör

Bipartit, tripartit konzultációk, tárgyalások és megállapodások

- 1) A munkaügyi kapcsolatok fogalma (általános, klasszikus, bővített), tárgya, szintjei, értelmezése.
- 2) A munkaügyi kapcsolatok szereplői, a szereplők csoportosítása, családfája.
- 3) A munkaügyi kapcsolatok intézményei. Az intézmények családfája. Az intézmények fejlődési szakaszainak legfőbb jellemzői.
- 4) Az állam szerepe a munkaügyi kapcsolatok alakításában a különböző fejlődési szakaszokban.
- 5) A munkavállalói érdekképviselet fogalma, érdekvédelmi és érdekképviseleti jogaik.
A szakszervezetek típusaik, szövetségeik, konföderációik, nemzetközi tömörüléseik.
- 6) A szakszervezetek kialakulásának és fejlődésének összehasonlítása Angliában és Németországban. A fejlődési szakaszok fontosabb állomásainak legfőbb jellemzői.
- 7) A magyar szakszervezetek kialakulása, fejlődése a kezdetektől az 1980-as évek végéig (a rendszerváltásig).
- 8) A magyar szakszervezetek (szövetségek, konföderációk) átalakulása, fejlődése a rendszerváltástól (az 1980-as évek végétől) napjainkig. Szerepük a bipartit és tripartit munkaügyi kapcsolatokban.
- 9) A munkáltatói szervezetek, érdekképviseletek fogalma, kialakulása, típusai. Szövetségeik, konföderációik, nemzetközi tömörüléseik. A munkáltatói szervezetek kettős dualitása.
- 10) A munkáltatói szervezetek, érdekképviseletek kialakulása Magyarországon, történelmi fejlődésük fontosabb szakaszainak legfőbb jellemzői a kezdetektől napjainkig.
- 11) A munkaügyi kapcsolatok fejlődési szakaszainak legfőbb jellemzői Európában: a különböző modellekben (a "szerződéses liberalizmus", az "ipari kapcsolatok", az "átmeneti és a „komplementer" modell) megjelenő szereplők és intézmények ill. kapcsolatok változásának összehasonlításában.
- 12) A munkaügyi kapcsolatok Észak-Amerikai és Távol-Keleti modelleinek legfőbb jellemzői, a köztük lévő hasonlóságok és különbségek bemutatása.
- 13) A participáció fogalma, szereplői, intézményei. Hatalomra, munkaszervezetre, munkafolyamatra irányuló participációs formák.. A transznacionális participáció.
- 14) Az üzemi tanács fogalma, típusai, jogai hazánkban, az üzemi tanács és a szakszervezet kapcsolata

MKTB (BA) KÉPZÉS MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK SZAKIRÁNY
ZÁRÓVIZSGA KÉRDÉSEK 2015. június

- 15) A kollektív szerződés kötésének szabályai Magyarországon az egyes foglalkoztatási jogviszonyokban.
- 16) Az alku, a kollektív alku fogalma, típusai. Az alkufolyamat jellemzői - a béralku példáján keresztül.
- 17) Tárgyalási taktikák és stratégiák a kollektív tárgyalások során.
- 18) A kollektív tárgyalás témakörei, azok történeti változásai. A domináns témakörök napjainkban.
- 19) A kollektív szerződés lefedettségi rátája, a ráta nagyságát meghatározó tényezők.
- 20) A kollektív tárgyalások, szerződések szintjei, az egyes szintek előnyei, hátrányai.
A kollektív szerződés kiterjesztésének formái.
- 21) A kollektív szerződés szerkezete, fejlődési szakaszainak legfőbb jellemzői.
- 22) Az állam szerepe a kollektív tárgyalások feltételrendszerének kialakításában, szabályozásában.
- 23) A magyarországi kollektív tárgyalások, szerződések fejlődési szakaszainak legfőbb jellemzői (a kezdetektől napjainkig).
- 24) A kollektív tárgyalások tervezése: szervezési, ergonómiai, technikai, jogi feltételek.
- 25) A makroszintű konzultáció és tárgyalás fogalma, fórumai. A gazdasági-szociális paktumok.
- 26) A makroszintű érdekegyeztetési rendszer kialakulása, szakaszainak jellemzői hazánkban 1988-tól napjainkig (OÉT-ÉT-OMT-OÉT-NGTT-VKF).